

Οι αιρετικές κακοδοξίες για το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1J3OqXH>]

Ο Άρειος για παράδειγμα τη θέση του ότι ο Χριστός είναι κτίσμα και όχι Θεός, τη διατύπωσε γιατί εξώθησε στα άκρα το ωριγένειο σχήμα (κατά τον Ωριγένη το θνητό σώμα του Χριστού μετασχηματίστηκε από τον Θεό σε αιθερικό και θείο σώμα – δοκητιστική αντίληψη-). Στην προσπάθεια του να ερμηνεύσει λογικά τις σχέσεις των τριών θείων Προσώπων, βασίστηκε στην αριστοτελική φιλοσοφία περί κατηγοριών. Έτσι ταύτιζε το «γεννάσθαι» με το «γίγνεσθαι» κι εφόσον ο Υιός γεννάται από τον Πατέρα, άρα και γίνεται. Γι' αυτό τον χαρακτήριζε ως κτίσμα. Και γι' αυτό η Παναγία δεν μπορούσε να γεννήσει έναν Θεό, παρά μόνο έναν άνθρωπο (εξ ου και το *Χριστοτόκος* του Νεστορίου). Που να το χωρέσει ο νους του ότι ο Χριστός είναι Θεός; Αυτός είναι ο ευσεβισμός του Αρείου, όπως μέγας ευσεβιστής είναι και ο Νεστόριος όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Ο Νεστόριος όπως και η παρέα του, προσέδιδαν στη Θεοτόκο τον τίτλο «ανθρωποτόκος», Χριστοτόκος», «Κυριοτόκος» και «Θεοδόχος». Κάποιοι απ' αυτούς αληθεύουν, όμως αποτελούν μέρος της αλήθειας. Μιας αλήθειας που αρνήθηκε ο ευσεβιστής Νεστόριος, ο ιερέας Αναστάσιος και οι γύρω του. Η αλήθεια απέχει από τους όρους αυτούς και φανερώνει τη γέννηση του Θεού στη μήτρα ενός δημιουργήματος, μιας ανθρώπου, της Θεοτόκου. Ποτέ λοιπόν δεν υιοθέτησαν τον όρο «Θεοτόκος».

Τι έλεγε λοιπόν ο Νεστόριος; *«Θεοτόκον την Μαρίαν καλείτω μηδείς, Μαρία γαρ άνθρωπος ην, υπό ανθρώπου δε Θεόν τεχθήναι αδύνατον»*. Να λοιπόν ο εραστής του ορθολογισμού που έθαψε στο νου του το μυστήριο σωτηρίας του ανθρώπου. Το να αρνείται επίμονα τον όρο «Θεοτόκος», είναι σαν να αρνείται την πραγματική αντίδοση των ιδιωμάτων στο ένα Πρόσωπο του Χριστού. Η πρωτοβουλία του «τεχθήναι» λοιπόν, ανήκει στον ίδιο τον Θεό όπως έχει ήδη αναφερθεί και όχι στον άνθρωπο. Ο Θεός επέλεξε την Μαρία και όχι η Μαρία τη δυνατότητα να γεννήσει τον Θεό. Αυτό εννοεί ο άγιος Κύριλλος λέγοντας πως *«ου ημείς ηρξάμεθα του πράγματος, αλλ' ο εκ Θεού Θεός μονογενής»*.

Για τον Νεστόριο και τους αιρετικούς του, *«τα ομοούσια τίκτουν ομοούσια»*. Δεν γίνεται με άλλα λόγια μία γυναίκα, μία άνθρωπος, το κτιστό δηλαδή να γεννήσει το άκτιστο, γιατί πρέπει να γεννήσει το κτιστό πάλι (*«πως γαρ αν είη τις μήτηρ παρ' αυτών ονομάζοιτο, ανθρωπότης το τεχθέν, ου θεότης, πάσης γαρ ίδιον μητρός, ομοούσια τίκτειν, η ουν ουκ έσται μήτηρ, ομοούσιον εαυτή μη τεκούσα, η μήτηρ παρ' αυτών καλουμένη, τον εαυτή κατ' ουσίαν εγέννησεν όμοιον»*, Κυρίλλου Αλεξανδρείας, *Προς Νεστόριον*).

Προσέξτε την αυθάδεια και την αιρετική μανία του Νεστορίου ο οποίος ελλείπει Αγίου Πνεύματος, γράφει για την Μητέρα μας Θεοτόκο: *«Έχει ο Θεός μητέρα; ... ουκ έτεκεν η Μαρία Θεόν ... ουκ έτεκε το κτίσμα το άκτιστον, ουκ έτεκεν ο πατήρ τον Θεόν Λόγον διά της Παρθένου. Εν αρχή γαρ ην ο Λόγος, ως φησίν Ιωάννης, ουκ εγέννησε το κτίσμα το άκτιστον, αλλ' έτεκεν άνθρωπον της θεότητος όργανον»* και με αυθάδεια και ειρωνεία ομολογεί φανερά: *«ει τις Θεόν απλώς λέγοι τον εκ Μαρίας τεχθέντα ψόγον και γέλωτος άξια δογματίζει»*. Ο ίδιος δεχόταν μεταξύ των άλλων και τον όρο «ανθρωποτόκος». Η ορθόδοξη όμως Εκκλησία δεν το δέχεται, γιατί είναι σαν να λέμε ότι μία άνθρωπος γεννάει άνθρωπο και ο Θεός δεν είναι απλά ένας άνθρωπος αλλά Τέλειος Θεός και Τέλειος Άνθρωπος.

Για τον Κύριλλο Αλεξανδρέα, ο όρος «Θεοτόκος» είναι ο όρος που δηλώνει τη θεομητρότητα της Παναγίας και αυτόν κατοχυρώνει δογματικά. Είναι απαραίτητη η ομολογία περί αυτού. Μας λέει ο ιερός Πατήρ πως *«αρκεί τοιγαρούν προς ορθήν και αδιάβλητον της πίστεως ημών ομολογίαν, το Θεοτόκος λέγειν και ομολογείν την αγίαν Παρθένον»*

». Με την επιμονή του στον όρο αυτό, ήθελε να τονίσει τις σωτηριολογικές διαστάσεις του θέματος. Και αλλού γράφει: «Ουκούν οι μεν άλλοι πάντες, ως έφην, είεν αν και μάλα εικότως δια το κεχρίσθαι χριστοί, μόνος δε Χριστός Θεός αληθινός ο Εμμανουήλ. Και ουκ αν αμάρτοι ταληθούς, ει τις αν έλοιτο λέγειν ως αι των άλλων μητέρες χριστοτόκοι μεν, ου μην έτι και θεοτόκοι. Μόνη δε παρ' εκείνας η αγία Παρθένος χριστοτόκος τε ομού και Θεοτόκος νοείται τε και λέγεται. Γεγέννηκε γαρ ου ψιλόν άνθρωπον καθ' ημάς, σαρκωθέντα δε μάλλον και ενανθρωπήσαντα τον εκ Θεού Πατρός Λόγον».

Για τον επίλογο είναι αδύνατον να μην αφήσουμε να μιλήσει ο κατεξοχήν ερωτευμένος με το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου άγιος Κύριλλος Αλεξανδρεύς, ο οποίος σε εγκώμιο του γράφει: «Χαίροις, Παρθένε Μαρία, μήτηρ και δούλη, Παρθένε μεν, διά τον εκ σου της Παρθένου τεχθέντα. Μήτηρ δε διά τον εν αγκάλαις σαις βασταχθέντα, και γάλακτι σω τραφέντα. Δούλη διά τον μορφήν δούλου λαβόντα. Χαίροις Μαρία, το χωρίον του αχωρήτου, η τον Μονογενή Θεόν Λόγον χωρήσασα, η τον στάχυν άνευ αρότρου και σπέρματος βλαστήσασα τον αμαράντινον. Χαίροις, Μαρία Θεοτόκε, δι' ης ήνθησε και εξέλαμψε το της αναστάσεως κάλλος».